

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
Γενική Διεύθυνση Βιομηχανικής & Επιχειρηματικής Πολιτικής
Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
StartUpGreece

**Έκθεση Αποτελεσμάτων της έρευνας «Χαρτογράφηση των Επιχειρηματικών
Αναγκών των Ελληνικών υφιστάμενων & υπό σύσταση Start-up Επιχειρήσεων»**

Δεκέμβριος 2016

Σημαντική σημείωση: Αυτό το κείμενο δεν αντιπροσωπεύει τις επίσημες θέσεις της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και δεν προκαταβάλλει το είδος και το περιεχόμενο οποιασδήποτε μελλοντικής πρότασης πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.

Περιεχόμενα

Συνοπτική Επισκόπηση	3
A. Εισαγωγή	6
1. Πολιτική για τις Start-up επιχειρήσεις	6
2. Ταυτότητα της έρευνας	7
B. Ευρήματα της έρευνας	9
1. Προφίλ των συμμετεχόντων	9
1.1. Στάδιο υλοποίησης επιχειρηματικής ιδέας	9
1.2. Χαρακτηριστικά υφιστάμενων επιχειρήσεων – μέγεθος των επιχειρηματικών ομάδων	11
1.3. Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	15
1.4. Επιχειρηματική ιδέα και έρευνα - δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας	17
1.5. Πελατειακή στόχευση	19
1.6. Εξασφαλισμένη χρηματοδότηση	20
2. Συμμετοχή σε δομές υποστήριξης της επιχειρηματικότητας	23
2.1. Αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών	23
2.2. Είδος αξιοποιούμενων υπηρεσιών προσφερόμενων από τις υποστηρικτικές δομές	25
3. Επιχειρηματικές ανάγκες	28
3.1. Αξιολόγηση επιχειρηματικών αναγκών	28
3.2. Χρηματοδοτικές ανάγκες	30
Γ. Σύνοψη ευρημάτων	33

Συνοπτική Επισκόπηση

Η πρωτογενής έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά στον ιστότοπο του StartUpGreece από 21-10-2016 έως 25-11-2016 για τη διερεύνηση των επιχειρηματικών αναγκών των ελληνικών υφιστάμενων & υπό σύσταση Start-up Επιχειρήσεων συνέλεξε δεδομένα από 128 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια. Τα στοιχεία αυτά, κατόπιν στατιστικής ανάλυσης, παρουσιάζονται εδώ συστηματοποιημένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να προκύπτει ευκρινώς το προφίλ των συμμετεχόντων, η χρήση των υποστηρικτικών δομών επιχειρηματικότητας και οι επιχειρηματικές ανάγκες τους, όπως οι ίδιοι τις αξιολογούν. Τα βασικά ευρήματα της έρευνας συνοψίζονται παρακάτω:

Προφίλ των συμμετεχόντων

1.1 Στάδιο υλοποίησης επιχειρηματικής ιδέας

- Το δείγμα της παρούσας έρευνας χαρτογράφησης καλύπτει σχεδόν ισομερώς τις υπό σύσταση επιχειρήσεις και τις υφιστάμενες start-up επιχειρήσεις.
- Το 62,3% των υπό σύσταση επιχειρήσεων επεξεργάζεται την επιχειρηματική ιδέα του για διάστημα μεγαλύτερο από ένα έτος
- Το 25% των υπό σύσταση επιχειρήσεων είναι έτοιμο να βρει τους πρώτους πελάτες του

1.2 Χαρακτηριστικά υφιστάμενων επιχειρήσεων – μέγεθος επιχειρηματικών ομάδων

- Το 76,3% των υφιστάμενων επιχειρήσεων έχει ιδρύσει επιχείρηση την τελευταία πενταετία
- Το 39,7% των υφιστάμενων επιχειρήσεων είναι ΙΚΕ & Μ.ΙΚΕ
- Οι περισσότερες υφιστάμενες επιχειρήσεις του δείγματος απασχολούν 1 εργαζόμενο, σε όρους πλήρους ετήσιας απασχόλησης
- Το 95% των υφιστάμενων επιχειρήσεων έχει φορολογική έδρα στην Ελλάδα
- Το 38,7% των υφιστάμενων επιχειρήσεων έχει φορολογική έδρα στην περιοχή Αθήνας-Πειραιά και περιχώρων
- Το 24,1% των ομάδων του συνόλου των ερωτώμενων περιλαμβάνει 2 άτομα, ενώ διαφοροποιήσεις εμφανίζονται μεταξύ των δυο κατηγοριών υπό σύσταση και υφιστάμενων επιχειρήσεων

1.3. Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας

- Το 35,9% του συνόλου του δείγματος δραστηριοποιούνται ή σκοπεύουν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της τεχνολογίας
- Αξιοσημείωτη είναι η απόκλιση που διαπιστώνεται μεταξύ των δύο κατηγοριών στον τομέα της αγροδιατροφής (19% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις, έναντι 6.2% για υφιστάμενες)

1.4. Επιχειρηματική ιδέα και έρευνα – δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

- Το 50,8% του συνόλου του δείγματος δηλώνει ότι η επιχειρηματική τους ιδέα είναι προϊόν έρευνας.
- Το 47,7% των υφιστάμενων επιχειρήσεων δηλώνουν ότι η επιχειρηματική ιδέα τους είναι προϊόν έρευνας, 20,0% ότι σκοπεύουν να αξιοποιήσουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, 18,5% ότι αξιοποιούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και 10,8% ότι αξιοποιούν τα αποτελέσματα ερευνητικού προγράμματος

1.5. Πελατειακή στόχευση

- Το 60,2% του συνόλου του δείγματος στοχεύει στη διεθνή αγορά, με τις υπό σύσταση επιχειρήσεις να εμφανίζονται αισθητά πιο αισιόδοξες (69,8%) από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις (50,8%)

1.6. Εξασφαλισμένη χρηματοδότηση

- Το 83,5% των ερωτώμενων που απάντησαν δήλωσαν τα ίδια κεφάλαια ως πηγή της εξασφαλισμένης χρηματοδότησής τους, ενώ μόλις το 4,7% δήλωσε τον δανεισμό από ελληνική τράπεζα

2. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

2.1. Αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών

- Το 38,3% του συνολικού δείγματος δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν τουλάχιστον μία δομή υποστήριξης της επιχειρηματικότητας (30,8% των υφιστάμενων επιχειρήσεων και 46% των υπό σύσταση επιχειρήσεων).
- Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσελκύουν οι θερμοκοιτίδες-εκκολαπτήρια (incubators), σε ποσοστό της τάξεως του 16,4% για το σύνολο του δείγματος.
- Εντοπίζεται η ανάγκη σαφούς ορισμού των δομών υποστήριξης της επιχειρηματικότητας

2.2. Είδος αξιοποιούμενων υπηρεσιών προσφερόμενων από τις υποστηρικτικές δομές

- Οι υπηρεσίες mentoring και coaching συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό χρήσης για το σύνολο του δείγματος (23,4% για και 15,6%), με κάποια απόκλιση προς τα πάνω των υπό σύσταση επιχειρήσεων σε σχέση με τις υφιστάμενες

3. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

3.1. Αξιολόγηση επιχειρηματικών αναγκών

- Το 90,6% αξιολογεί την εύρεση κεφαλαίων ως κρίσιμότερη ανάγκη, ποσοστό αναλυόμενο σε 87,7% για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις και 93,7% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις
- Η ανάγκη για χρηματοδότηση, αν και κρίσιμης σημασίας, δεν είναι η μοναδική. Η επιχειρηματική ανάπτυξη και το μάρκετινγκ κατέχουν τη δεύτερη θέση με 61,7% στο σύνολο του δείγματος, εμφανίζοντας σημαντική διαφορά μεταξύ των υφισταμένων (69,2%) και των υπό σύσταση επιχειρήσεων (54%).

3.2. Χρηματοδοτικές ανάγκες

- Το 90,3% των υφιστάμενων επιχειρήσεων σκοπεύει να προχωρήσει σε υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου για την ανάπτυξη της επιχείρησης
- Το 53,6% των υφιστάμενων επιχειρήσεων σκοπεύει να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα και το 50,0% από Ελληνικά επενδυτικά κεφάλαια
- Το 50,0% των υπό σύσταση επιχειρήσεων σκοπεύει να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα και το 46,3% από Ελληνικά επενδυτικά κεφάλαια
- Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις υπολογίζουν περισσότερο στο δανεισμό από ελληνικές τράπεζες (21,4%) έναντι των υπό σύσταση επιχειρήσεων που στηρίζονται περισσότερο σε χορηγίες/βραβεία (25,9%)
- Η προσδοκώμενη χρηματοδότηση των υφιστάμενων επιχειρήσεων ανέρχεται σε 200.000€ (διάμεσος) και χρειάζεται σε μεγάλο ποσοστό (47%) εντός έτους, με το 35% να προγραμματίζει εντός 3μήνου και 18% εντός διετίας, ενώ για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις, ανέρχεται σε 100.000€ (διάμεσος), τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 43%, 36% και 21%

A. Εισαγωγή

1. Πολιτική για τις Start-up επιχειρήσεις

Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης σχεδιάζει και εφαρμόζει πολιτικές για την ενίσχυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, δίνοντας κίνητρα στις δυναμικά αναπτυσσόμενες Start-up ως σημαντικό μοχλό ανάπτυξης. Οι ως άνω πολιτικές υλοποιούνται τόσο με πολύπλευρες **θεσμικές παρεμβάσεις** για την άρση των εμποδίων στην επιχειρηματικότητα, οι οποίες αφορούν την ίδρυση, την αδειοδότηση, τη λειτουργία των επιχειρήσεων και γενικότερα το επιχειρηματικό περιβάλλον, όσο και με το σύνολο των **δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας**, όπως ο αναπτυξιακός νόμος, τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων, τα σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία, η δημιουργία και ενίσχυση δομών υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων και τα ευρωπαϊκά προγράμματα για την ανταγωνιστικότητα των ΜμΕ, την έρευνα και την καινοτομία.

Η έρευνα εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των βασικών **ευρωπαϊκών και εθνικών κατευθύνσεων πολιτικής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) και τις Start-up**, όπως αυτές συνοψίζονται παρακάτω βάσει της Ευρωπαϊκής Πράξης για τις Μικρές Επιχειρήσεις (2008, 2011), των εργασιών του Συμβουλίου «Ανταγωνιστικότητα», του Δικτύου Εθνικών Απεσταλμένων για τις ΜμΕ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (SME Envoy), του «Φόρουμ Βιομηχανίας», που συστάθηκε το 2016 ως συντονιστικό όργανο για θέματα βιομηχανικής και επιχειρηματικής πολιτικής και κατέληξε σε ένα κείμενο εγκεκριμένο από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής, καθώς και του καταστατικού κειμένου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Νέα Στρατηγική για την Ενιαία Αγορά – Υποστήριξη ανάπτυξης των ΜμΕ, Start-ups & νέων επιχειρηματιών» (2015):

α) Βασικές **ευρωπαϊκές κατευθύνσεις** πολιτικής:

1. Παροχή στήριξης σε τοπικό επίπεδο & δημιουργία δομών παροχής συμβουλών για την προώθηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.
2. Δημιουργία συνεργατικών πλατφορμών για ανταλλαγή ιδεών & πληροφοριών σχετικά με δυνατότητες συνεργασίας, ανάμεσα σε start-ups, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις.
3. Υποστήριξη δημιουργίας τοπικών/περιφερειακών/εθνικών επιχειρηματικών οικοσυστημάτων.

β) Βασικές **εθνικές κατευθύνσεις** πολιτικής:

1. Παροχή ενισχύσεων στις νεοφυείς επιχειρήσεις καθ' όλο τον κύκλο ανάπτυξης
2. Ενθάρρυνση συνεργατικών σχημάτων
3. Δομές ενημέρωσης & υποστήριξης αναπτυξιακών αναγκών νεοφυών επιχειρήσεων
4. Επιχειρηματική εκπαίδευση, επιχειρηματική κουλτούρα
5. Προώθηση καινοτομικής νεοφυούς επιχειρηματικότητας
6. Χρηματοδότηση νέων & νεοφυών επιχειρήσεων
7. Απλοποίηση αδειοδότησης οικονομικών δραστηριοτήτων

2. Ταυτότητα της έρευνας

Η Δ/νση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τη Δημόσια Διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις Start-Up επιχειρήσεις στην Ευρώπη (http://startupgreece.gov.gr/sites/default/files/report_consultation_final_nov2016.pdf) και το ετήσιο ενημερωτικό δελτίο της Πράξης για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (SBA) για την Ελλάδα (<http://www.ggb.gr/sites/default/files/basic-page-files/Greece%202016%20SBA%20Fact%20Sheet.pdf>), προχώρησε στην εκπόνηση πρωτογενούς έρευνας, μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου στο StartUpGreece, για τη χαρτογράφηση των Επιχειρηματικών Αναγκών των Ελληνικών υφιστάμενων & υπό σύσταση Start-up Επιχειρήσεων.

Ο σκοπός της έρευνας είναι να πραγματοποιηθεί μία πρώτη διερεύνηση των επιχειρηματικών αναγκών των ελληνικών start-up και δεν επιδιώκει σε αυτό το στάδιο να παραγάγει αντιπροσωπευτικές, κατά τα οριζόμενα στη στατιστική επιστήμη, εκτιμήσεις για το σύνολο του πληθυσμού. Συνεπώς, τα αποτελέσματα της εν λόγω προκαταρκτικής έρευνας πρέπει να ερμηνευτούν ως ενδείξεις που αντιπροσωπεύουν μόνο το σύνολο των συμμετεχόντων σε αυτήν και όχι ως γενικεύσιμα επιστημονικά ευρήματα που αντιπροσωπεύουν τα σύνολο του πληθυσμού.

Η ως άνω περιγραφείσα σκοποθεσία εξειδικεύεται σε μία γενική διερεύνηση του προφίλ των συμμετεχουσών υφιστάμενων και υπό σύσταση επιχειρήσεων, της συμμετοχής τους σε δομές υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και των επιχειρηματικών αναγκών τους.

Η έρευνα απευθύνθηκε σε υφιστάμενες Start-up επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή είναι ελληνικών συμφερόντων και σε ομάδες ανθρώπων που σκοπεύουν στο άμεσο μέλλον να ιδρύσουν επιχείρηση. Διευκρινίζεται ότι μόνο ένα μικρό ποσοστό των νεοσύστατων επιχειρήσεων πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν ως **Start-up**, σύμφωνα με τον προτασόμενο στην ευρωπαϊκή διαβούλευση ορισμό, δηλαδή ως «μία μικρή επιχείρηση έως 5 ετών με αναπτυξιακό προσανατολισμό, η οποία αναζητά ένα επεκτάσιμο επιχειρηματικό μοντέλο ή καινοτομικό προϊόν/υπηρεσία και είναι ανοιχτή σε εναλλακτική χρηματοδότηση». Δεδομένης της καταγεγραμμένης και από τη διαβούλευση δυσκολίας εντοπισμού των Start-up από το σύνολο των νεοσύστατων επιχειρήσεων, όπως καταγράφεται και στη σχετική ευρωπαϊκή δημόσια διαβούλευση, ο όρος για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας χρησιμοποιείται διασταλτικά και περιλαμβάνει υφιστάμενες και υπό σύσταση επιχειρήσεις που κατά την κρίση των ιδρυτών-εμπνευστών τους αυτοπροσδιορίζονται ως δυναμικά αναπτυσσόμενες ή έχουσες τη δυνατότητα να αναπτυχθούν δυναμικά.

Η πρωτογενής έρευνα πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά και επικοινωνήθηκε στα μέλη της κοινότητας και στους επισκέπτες του StartUpGreece, καθώς και στους παραγωγικούς φορείς της χώρας, με αποτέλεσμα το δειγματοληπτικό πλαίσιο της έρευνας να μην είναι αυστηρά περιγεγραμμένο, το δε δείγμα που συλλέχθηκε να μην είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο από 21 Οκτωβρίου 2016 έως 25 Νοεμβρίου 2016. Από το σύνολο των 128 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν, τα 65 ερωτηματολόγια αφορούν υφιστάμενες επιχειρήσεις και τα 63 ερωτηματολόγια αφορούν υπό σύσταση επιχειρήσεις.

Όπως διαφαίνεται από τα παραπάνω, η παρούσα μελέτη πρέπει να αναγνωσθεί λαμβανομένων υπόψη των ορίων της, καθώς σε αυτήν δεν καλύπτονται:

- το πλήρες προφίλ των συμμετεχόντων,
- η ρητή αξιολόγηση των εμποδίων στην επιχειρηματικότητα,
- η αξιολόγηση του διευκολυντικού και υποστηρικτικού ρόλου της δημόσιας διοίκησης, και
- αντιπροσωπευτικότητα για ένα σύνολο πληθυσμού, όπως αναλυτικά εκτέθηκε παραπάνω.

Παρά ταύτα, τόσο για τα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα όσο και για τις ανάγκες χάραξης ή βελτίωσης πολιτικών, όσον αφορά τους ως άνω δεύτερο και τρίτο περιορισμό της έρευνας, αξιόλογα συμπεράσματα συνάγονται από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα αξιοποιηθούν τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο και θα ενσωματωθούν στο **Εθνικό Παρατηρητήριο ΜμΕ** ([http://www.ggb.gr/el/Εθνικό Παρατηρητήριο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων](http://www.ggb.gr/el/Εθνικό_Παρατηρητήριο_Μικρομεσαίων_Επιχειρήσεων)), το οποίο, σε συνεργασία με το **StartUpGreece**, λειτουργεί στη Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και υποστηρίζει το έργο του Εθνικού Απεσταλμένου για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (**SME Envoy for Greece**) ([http://www.ggb.gr/el/SME Envoy for Greece](http://www.ggb.gr/el/SME_Envoy_for_Greece)) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Β. ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

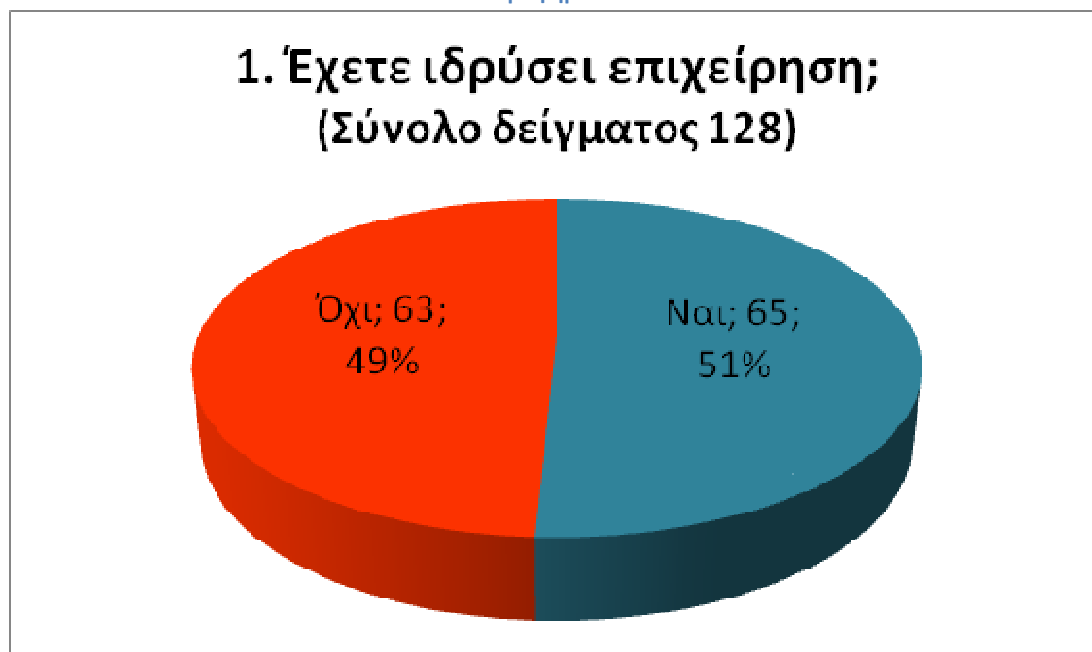
1. Προφίλ των συμμετεχόντων

1.1. Στάδιο υλοποίησης επιχειρηματικής ιδέας

Το δείγμα της παρούσας έρευνας χαρτογράφησης καλύπτει σχεδόν ισομερώς τις υπό σύσταση επιχειρήσεις (stand-up) και τις υφιστάμενες start-up επιχειρήσεις.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα που ακόμα **δεν έχουν ιδρύσει** δική τους επιχείρηση (δυνητικοί επιχειρηματίες – stand-up) ανέρχονται στους 63, ενώ οι συμμετέχοντες που **έχουν ήδη ιδρύσει επιχείρηση** είναι 65 τον αριθμό (Γράφημα 1).

Γράφημα 1

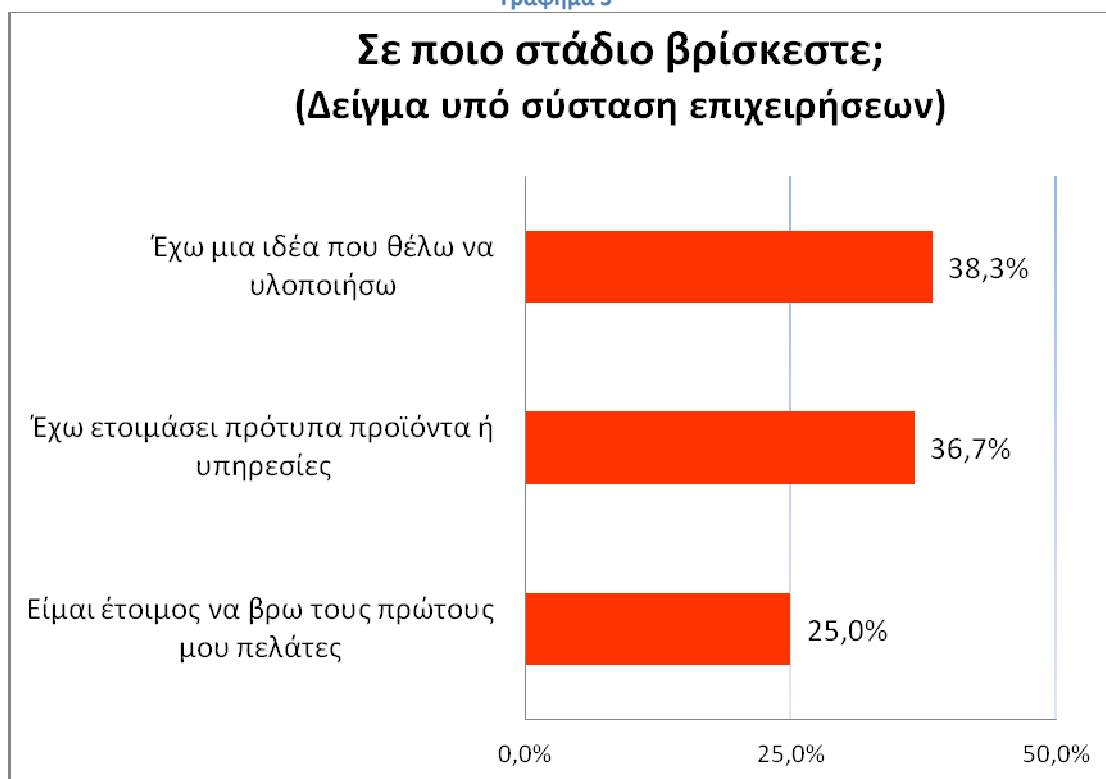

Μεταξύ των συμμετεχόντων της πρώτης κατηγορίας, δηλαδή εκείνων που δεν έχουν ιδρύσει ακόμα επιχείρηση, **το 62,3% επεξεργάζεται την επιχειρηματική ιδέα του για διάστημα μεγαλύτερο από ένα έτος**, το 23% για χρονικό διάστημα μεταξύ 6 μηνών και έτους, το 13,1% λιγότερο από 6 μήνες, ενώ το 1,6% δεν έχει ακόμα ξεκινήσει να επεξεργάζεται την επιχειρηματική ιδέα του (Γράφημα 2). Στην ίδια κατηγορία, το 38,3% βρίσκεται στο στάδιο προ της υλοποίησης, το 36,7% έχει ήδη ετοιμάσει πρότυπα προϊόντα ή υπηρεσίες και **το 25% είναι έτοιμο να βρει τους πρώτους πελάτες του** (Γράφημα 3).

Γράφημα 2

Γράφημα 3

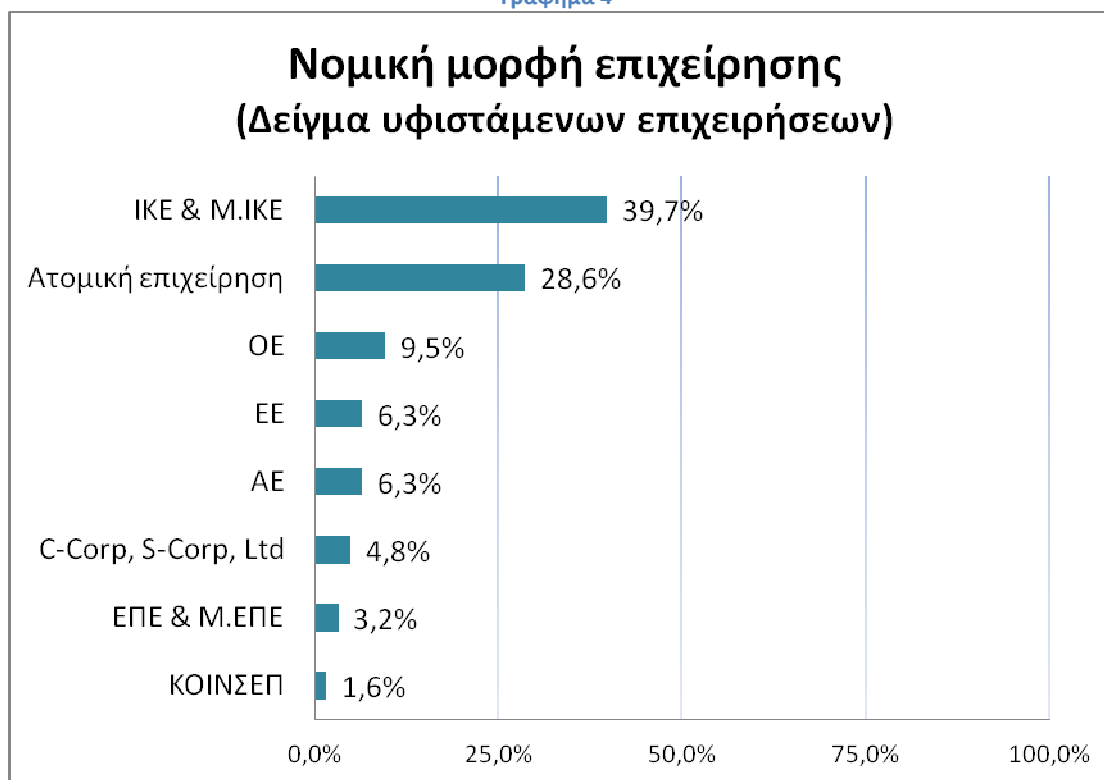

1.2. Χαρακτηριστικά υφιστάμενων επιχειρήσεων – μέγεθος επιχειρηματικών ομάδων

Μεταξύ των υφιστάμενων επιχειρήσεων, το **76,3%** έχει ιδρύσει επιχείρηση την **τελευταία πενταετία**, με 23,7% να έχει ιδρύσει προ της πενταετίας. Όσον αφορά τη **νομική μορφή των υφιστάμενων επιχειρήσεων**, το **39,7%** είναι **IKE & Μ.ΙΚΕ**, το 28,6% είναι ατομικές επιχειρήσεις, το 9,5% είναι ΟΕ, το 6,3% είναι ΕΕ, άλλο ένα 6,3% είναι ΑΕ, 3,2% είναι ΕΠΕ & Μ.ΕΠΕ, ενώ αξίζει να σημειωθούν το 1,6% των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚΟΙΝΣΕΠ) και οι διαφορετικές νομικές μορφές επιχειρήσεων του εξωτερικού (4,8% C-Corp, S-Corp, Ltd).

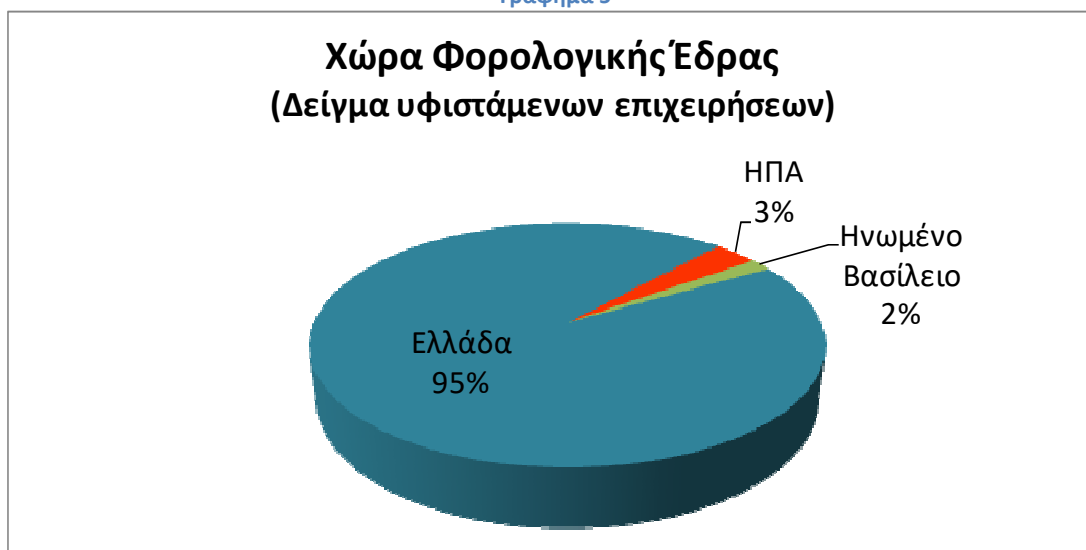
Από τις 55 υφιστάμενες επιχειρήσεις που ανέφεραν τον **αριθμό εργαζομένων** τους με όρους πλήρους ετήσιας απασχόλησης, ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι 16 δεν έχουν κανέναν εργαζόμενο, ενώ η επικρατέστερη τιμή του δείγματος είναι **1 εργαζόμενος** (Γράφημα 4).

Γράφημα 4

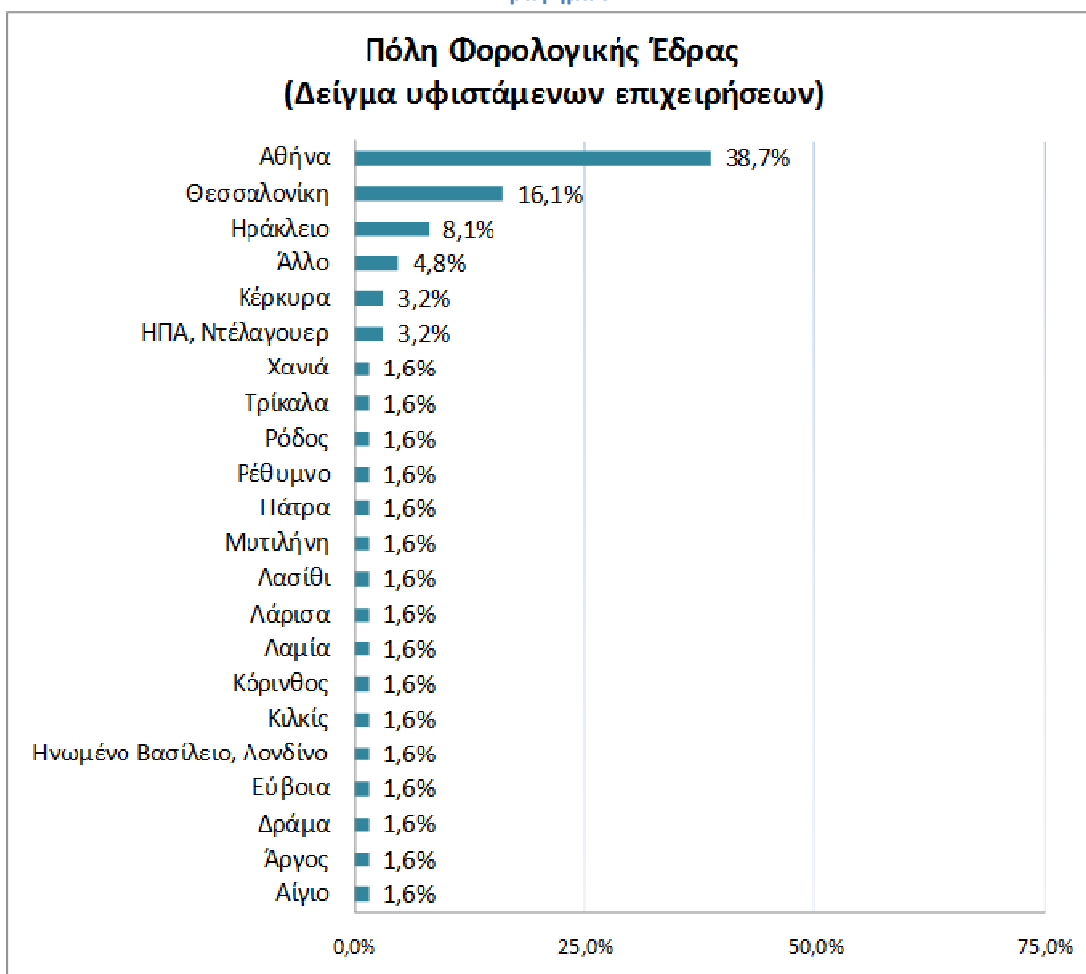

Όσον αφορά τη **γεωγραφική κάλυψη**, το **95%** των υφιστάμενων επιχειρήσεων έχει **φορολογική έδρα στην Ελλάδα**, το δε 5% στο εξωτερικό (Γράφημα 5). Αναφορικά με τη γεωγραφική διάρθρωση του δείγματος στην Ελλάδα, το **38,7%** έχει **φορολογική έδρα στην περιοχή Αθήνας-Πειραιά και περιχώρων** και το 16,1% στη Θεσσαλονίκη (Γράφημα 6). Σημειώνεται ότι από τις 62 υφιστάμενες επιχειρήσεις που δήλωσαν τη φορολογική και διοικητική έδρα τους, καθώς και τον τόπο απασχόλησης της πλειονότητας των εργαζομένων τους, στις 57 περιπτώσεις ο τόπος συμπίπτει. Ανάλογη εικόνα προκύπτει και από τα ευρήματα της ευρωπαϊκής Δημόσιας Διαβούλευσης, στην οποία το 88% των συμμετεχόντων έχουν έδρα στη χώρα καταγωγής τους.

Γράφημα 5

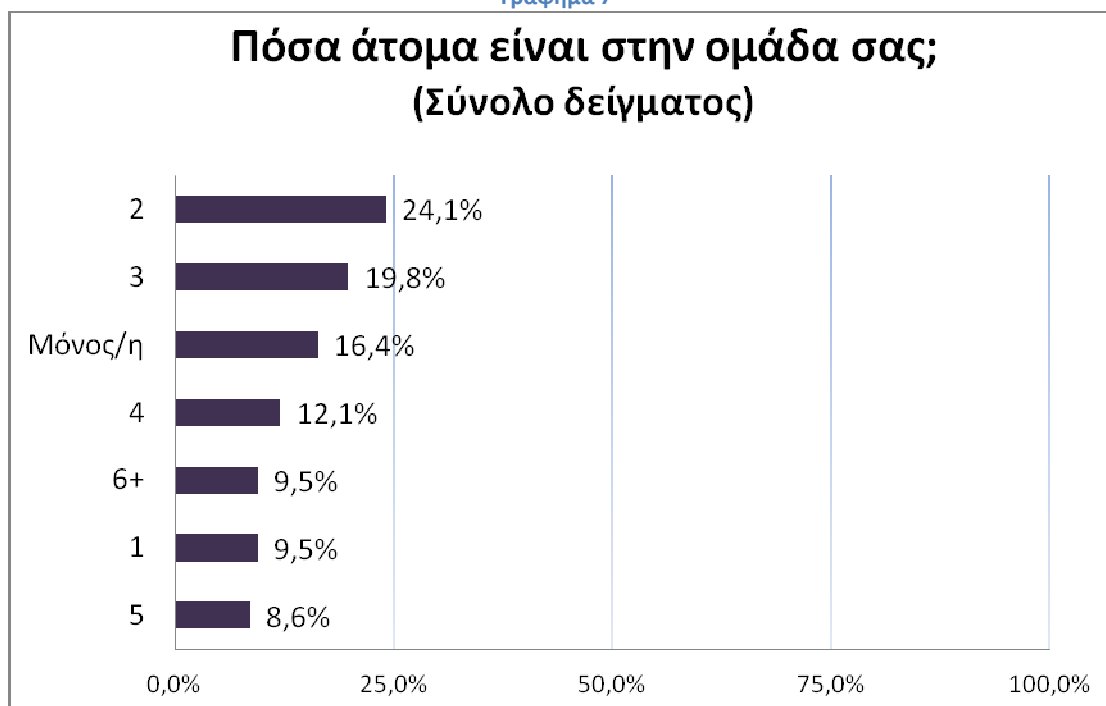
Γράφημα 6

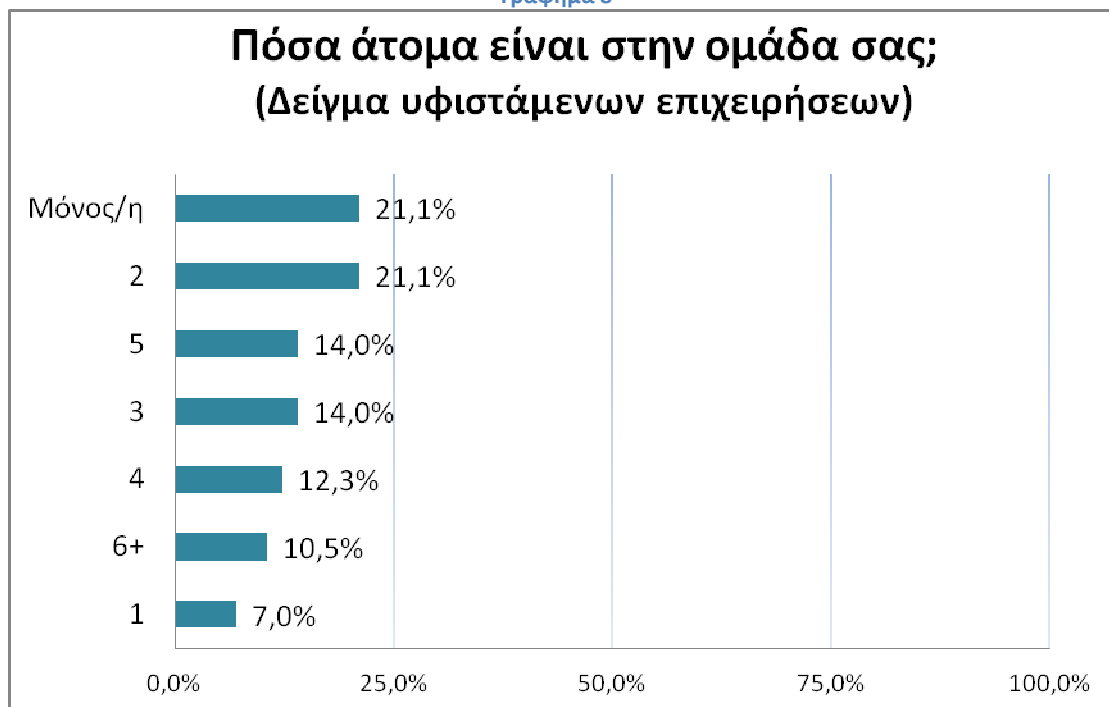
Στο σύνολο του δείγματος που απάντησε στο ερώτημα της έρευνας σχετικά με το μέγεθος της επιχειρηματικής ομάδας του, το οποίο ανέρχεται σε 116 απαντήσεις, το **24,1% των ομάδων περιλαμβάνει 2 άτομα**, το 19,8% περιλαμβάνει 3 άτομα, στο 16,4% των περιπτώσεων ο επιχειρηματίας δραστηριοποιείται μόνος, το 9,5% περιλαμβάνει άλλο 1 άτομο στην ομάδα, ενώ το υπόλοιπο 30,2% περιλαμβάνει 4 ή περισσότερα άτομα (Γράφημα 7).

Σε αυτό το σημείο, διαπιστώνεται μία απόκλιση των υφιστάμενων από τις υπό σύσταση επιχειρήσεις, όπως αναλυτικά εμφανίζεται στα Γραφήματα 8 & 9. Ενδεικτικά, στο **11,9% των υπό σύσταση επιχειρήσεων δραστηριοποιείται μόνο ένα άτομο, ποσοστό που σχεδόν διπλασιάζεται (21,1%) στις υφιστάμενες επιχειρήσεις**. Απόκλιση, ωστόσο, παρατηρείται και στα ποσοστά των δύο κατηγοριών που αφορούν τα υπόλοιπα μεγέθη επιχειρηματικών ομάδων (Γραφήματα 8 & 9).

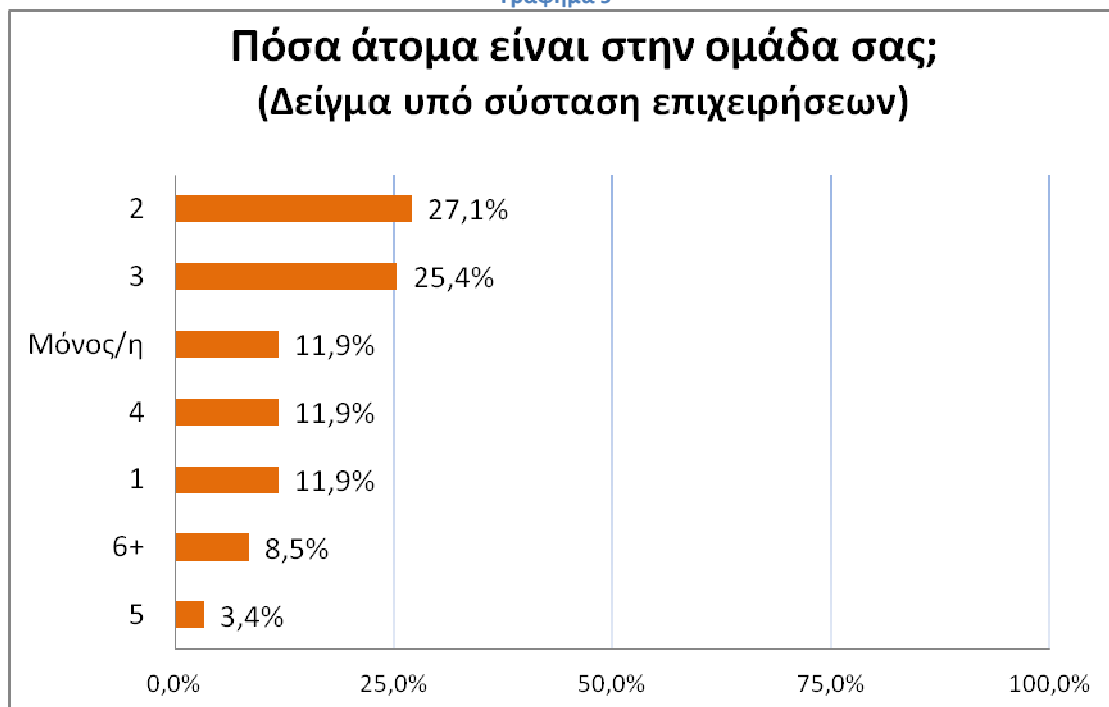
Γράφημα 7

Γράφημα 8

Γράφημα 9

1.3. Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας

Οι δραστηριότητες των συμμετεχόντων ανά **αντικείμενο οικονομικής δραστηριότητας** (με δυνατότητα πολλαπλών επιλογών) φανερώουν τις βασικές τάσεις **κλαδικού προσανατολισμού**. Στο σύνολο του δείγματος, η **δραστηριότητα της επιχείρησης αφορά την τεχνολογία κατά 35,9%**, άλλον κλάδο κατά 31,3%, υπηρεσίες επαγγελματικής, επιστημονικής ή τεχνικής φύσης κατά 15,6%, συμβουλευτικές υπηρεσίες κατά 13,3%, αγροδιατροφή κατά 12,5%, με τις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής βοήθειας (8,6%), το λιανικό εμπόριο με ίδιο ποσοστό, τον τουρισμό (7,8%) και την ενέργεια και τις μεταφορές (από 7%) να ακολουθούν. Σε μικρότερα ποσοστά, το αντικείμενο δραστηριότητας αφορά εισαγωγές-εξαγωγές, μεταποίηση, κατασκευές, υπηρεσίες εκπαίδευσης, χονδρικό εμπόριο, αναψυχή, εφοδιαστική αλυσίδα, τέχνες, ΜΜΕ, κτηματομεσιτικά/ενοικιάσεις/leasing και χρηματοοικονομικά/ασφαλιστικά (Γράφημα 10).

Εδώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα ευρήματα της παρούσας έρευνας συμπίπτουν με εκείνα της ευρωπαϊκής Δημόσιας Διαβούλευσης, στην οποία οι κλάδοι της τεχνολογίας και των επαγγελματικών, επιστημονικών, τεχνικών υπηρεσιών εμφανίζονται να προσελκύουν το ενδιαφέρον των περισσότερων start-up επιχειρήσεων. Ωστόσο, μόλις το 6,3% προσανατολίζεται στη μεταποίηση, παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση» (COM(2014) 14), (http://www.ggb.gr/sites/default/files/basic-page-files/2014_Foraeuropeanindustrialrenaissance_el.pdf), η Επιτροπή θέτει ως στόχο την αύξηση της συμβολής της μεταποίησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο 20% του ΑΕΠ μέχρι το 2020.

Γράφημα 10

Τα ως άνω ποσοστά, αναλυόμενα στις δύο κατηγορίες συμμετεχόντων (υφιστάμενων και υπό σύσταση επιχειρήσεων), με την επισήμανση ότι η αναφορά κωδικών αριθμών δραστηριότητας (ΚΑΔ/2008) από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις είχε μικρή ευρηματική αξία, έχουν ως εξής: Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις δηλώνουν δραστηριότητα άλλη από τις ξεχωριστά αναφερόμενες κατηγορίες κατά 43,1% (έναντι 19% των υπό σύσταση επιχειρήσεων) και τεχνολογία κατά 40% (έναντι 31,7%). Στην τρίτη θέση, οι μεν υφιστάμενες επιχειρήσεις αναφέρουν τις επαγγελματικές/επιστημονικές/τεχνικές υπηρεσίες ως κύρια δραστηριότητα (18,5%), οι δε υπό σύσταση επιχειρήσεις την αγροδιατροφή (19%). Την τέταρτη θέση κλαδικής δραστηριότητας κατέχουν και στις δύο κατηγορίες οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, με ποσοστό 12,3% για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις και 14,3% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις (Γραφήματα 11 & 12).

Γράφημα 11

Γράφημα 12

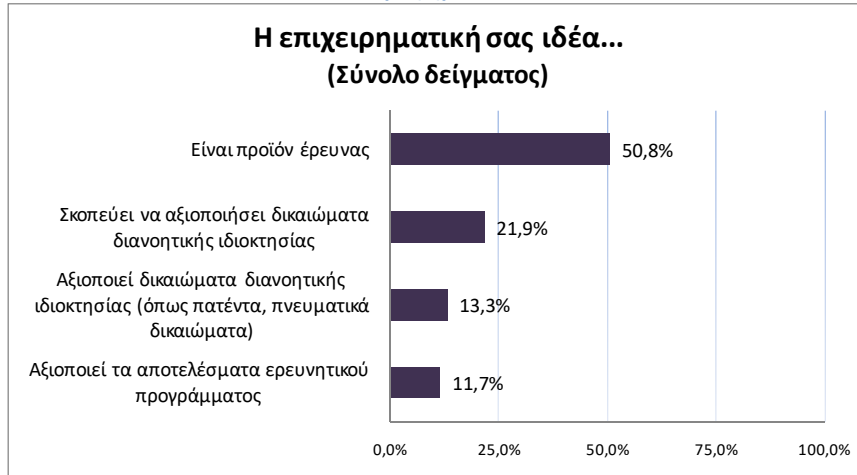
Αξιοσημείωτη είναι η απόκλιση που διαπιστώνεται μεταξύ των δύο κατηγοριών στον τομέα της αγροδιατροφής (19% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις έναντι 6.2% για υφιστάμενες). Ενδιαφέρον, όμως, έχει και η σύγκριση των ως άνω κλαδικών επιλογών τόσο με τους τομείς προτεραιότητας του *Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2014-2020*, όσο και με τα αποτελέσματα του *ελληνικού Φόρουμ Βιομηχανίας του 2016* (Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας), σύμφωνα με τα οποία οι κλάδοι που διαθέτουν τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή δυναμική είναι: η αγροδιατροφή, η χημική βιομηχανία, η υγεία και η φαρμακευτική βιομηχανία, ο τομέας των υλικών και κατασκευών, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας της περιβαλλοντικής βιομηχανίας, ο τομέας των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών, ο τομέας των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), ο τομέας της εφοδιαστικής αλυσίδας και, τέλος, ο τομέας της μεταλλουργικής και εξορυκτικής βιομηχανίας.

Δεδομένης της εμπιστευτικής τήρησης των στοιχείων που κατατέθηκαν από 42 υφιστάμενες και 45 υπό σύσταση επιχειρήσεις για τις **επιχειρηματικές ιδέες** τους, εδώ σημειώνεται ότι αυτά θα αποτελέσουν αξιόλογη πηγή για εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων, τα οποία εκφεύγουν των σκοπών της παρούσας έκθεσης.

1.4. Επιχειρηματική ιδέα και έρευνα – δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

Το 50,8% του συνόλου του δείγματος δηλώνει ότι η επιχειρηματική τους ιδέα είναι προϊόν έρευνας (Γράφημα 13). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απαντήσεις των υπό σύσταση επιχειρήσεων σε σύγκριση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των υφιστάμενων επιχειρήσεων όσον αφορά τη σύνδεση της επιχειρηματικής ιδέας τους με την **έρευνα και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας**: 54% των πρώτων δηλώνουν ότι η επιχειρηματική ιδέα τους είναι προϊόν έρευνας, 23,8% ότι σκοπεύουν να αξιοποιήσουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, 12,7% ότι αξιοποιούν τα αποτελέσματα ερευνητικού προγράμματος και 7,9% ότι αξιοποιούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (Γράφημα 14) έναντι, αντίστοιχα, των ποσοστών 47,7%, 20%, 18,5%, 10,8% των υφιστάμενων επιχειρήσεων (Γράφημα 15).

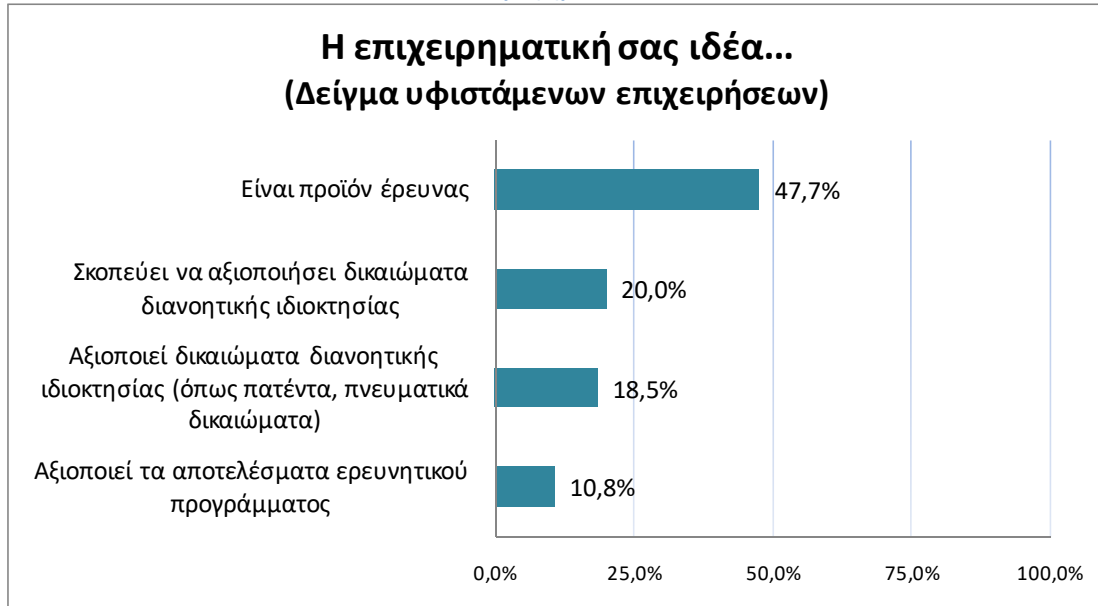
Γράφημα 13

Γράφημα 14

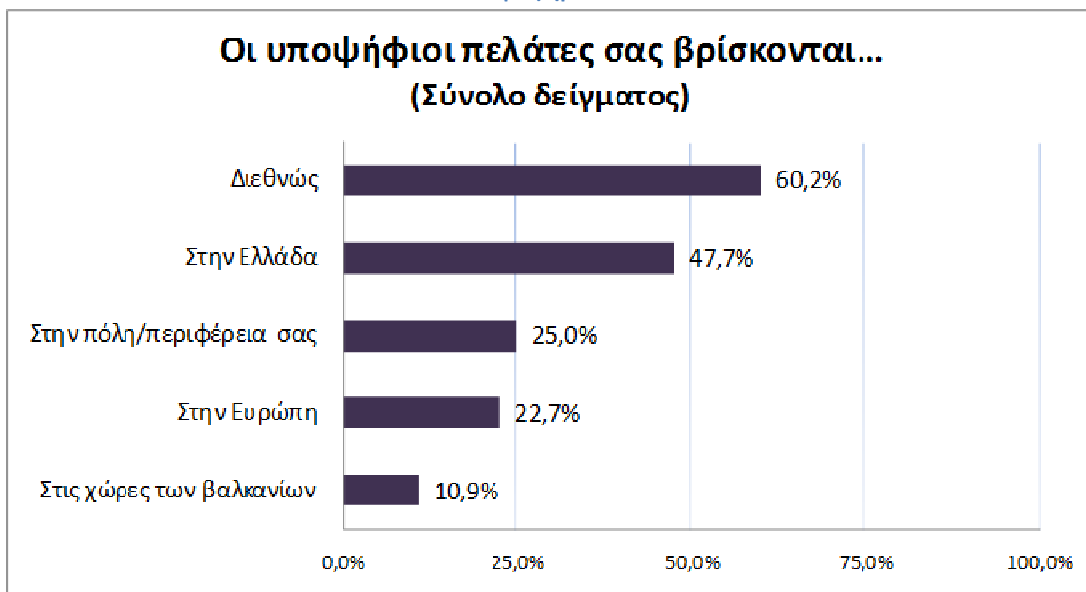
Γράφημα 15

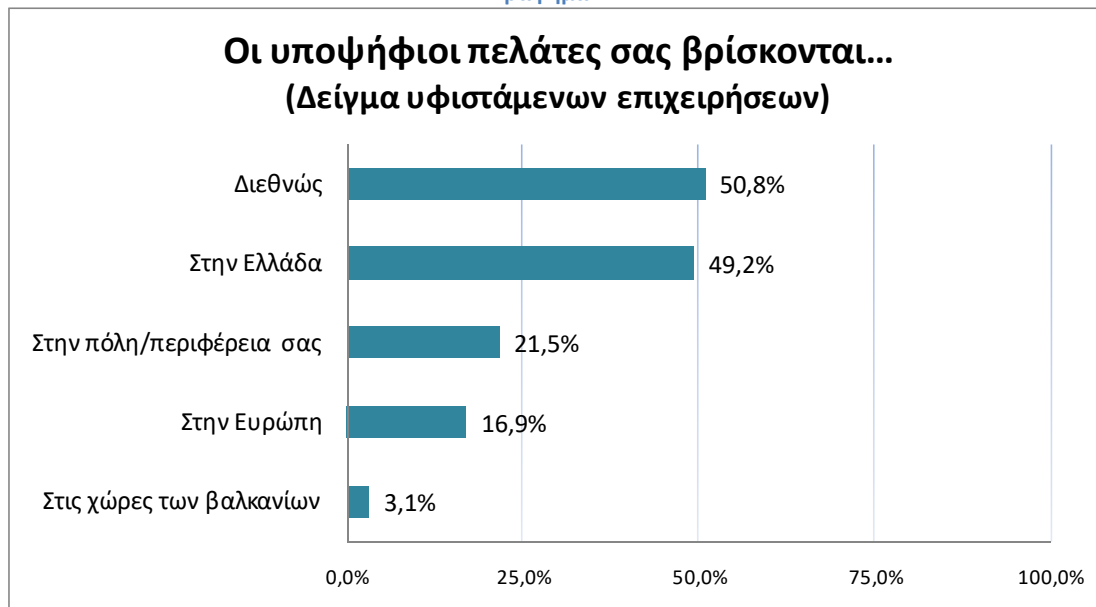
1.5. Πελατειακή στόχευση

Η **γεωγραφική πελατειακή στόχευση** των συμμετεχόντων, όπως αναλυτικά εμφανίζονται στα Γραφήματα 16, 17, 18, είναι, για το σύνολο του δείγματος, **διεθνής κατά 60,2%**, με σημαντική απόκλιση των υφιστάμενων από τις υπό σύσταση επιχειρήσεις (50,8% έναντι 69,8%), διαπίστωση από την οποία **συνάγεται μία ενδεχομένως πιο φιλόδοξη στόχευση των τελευταίων**, όπως προκύπτει και από τα αποτελέσματα δραστηριοποίησης ή σκοπούμενης δραστηριοποίησης στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη.

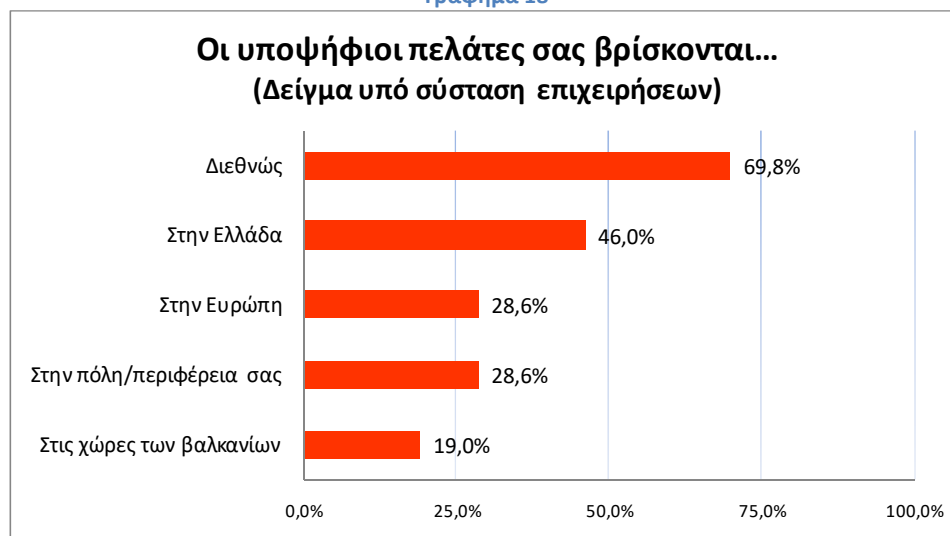
Γράφημα 16

Γράφημα 17

Γράφημα 18

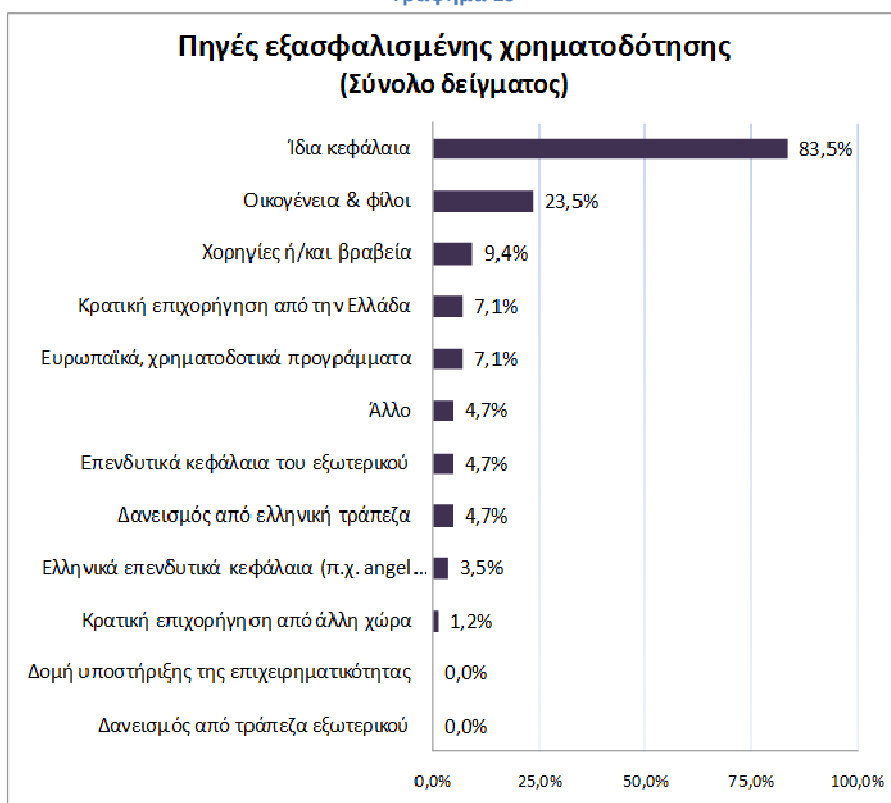

1.6. Εξασφαλισμένη χρηματοδότηση

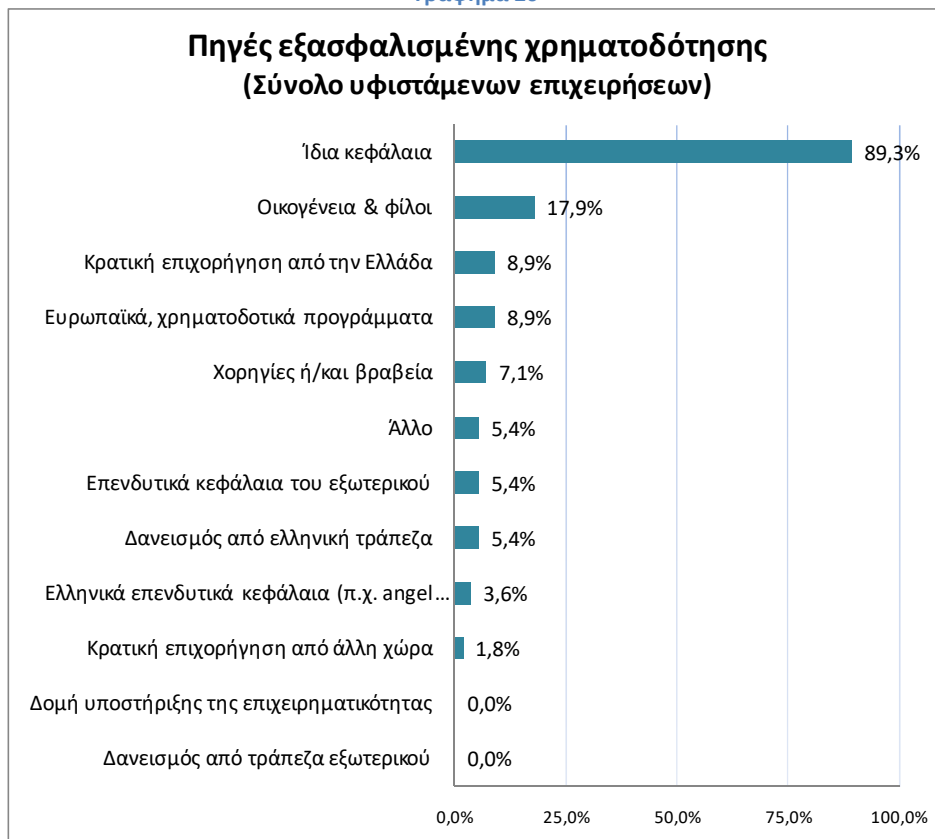
Από το σύνολο των 85 συμμετεχόντων που δήλωσαν τις πηγές της **εξασφαλισμένης χρηματοδότησής τους, από ίδια κεφάλαια έχει χρηματοδοτηθεί ή χρηματοδοτείται το 83,5% του συνόλου των υφιστάμενων και υπό σύσταση επιχειρήσεων**. Οι 56 από τις 65 υφιστάμενες επιχειρήσεις δήλωσαν τα ίδια κεφάλαια ως πηγή χρηματοδότησης κατά 89,3%, ενώ μεταξύ των υπό σύσταση επιχειρήσεων (29 απαντήσεις από δείγμα 63) δήλωσαν τα ίδια κεφάλαια σε ποσοστό 72,4% (Γραφήματα 19, 20, 21). Το ίδιο ισχύει και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με τα ευρήματα της ευρωπαϊκής Δημόσιας Διαβούλευσης, όπου τα ίδια κεφάλαια, καθώς και τα κεφάλαια από οικογένεια και φίλους εμφανίζονται στις δύο πρώτες θέσεις χρηματοδότησης. Αντίθετα, ο τραπεζικός δανεισμός κατέχει την τρίτη

θέση ανάμεσα στις πηγές χρηματοδότησης στην ευρωπαϊκή δημόσια διαβούλευση, ενώ, σύμφωνα με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας, κατατάσσεται στην 8^η θέση.

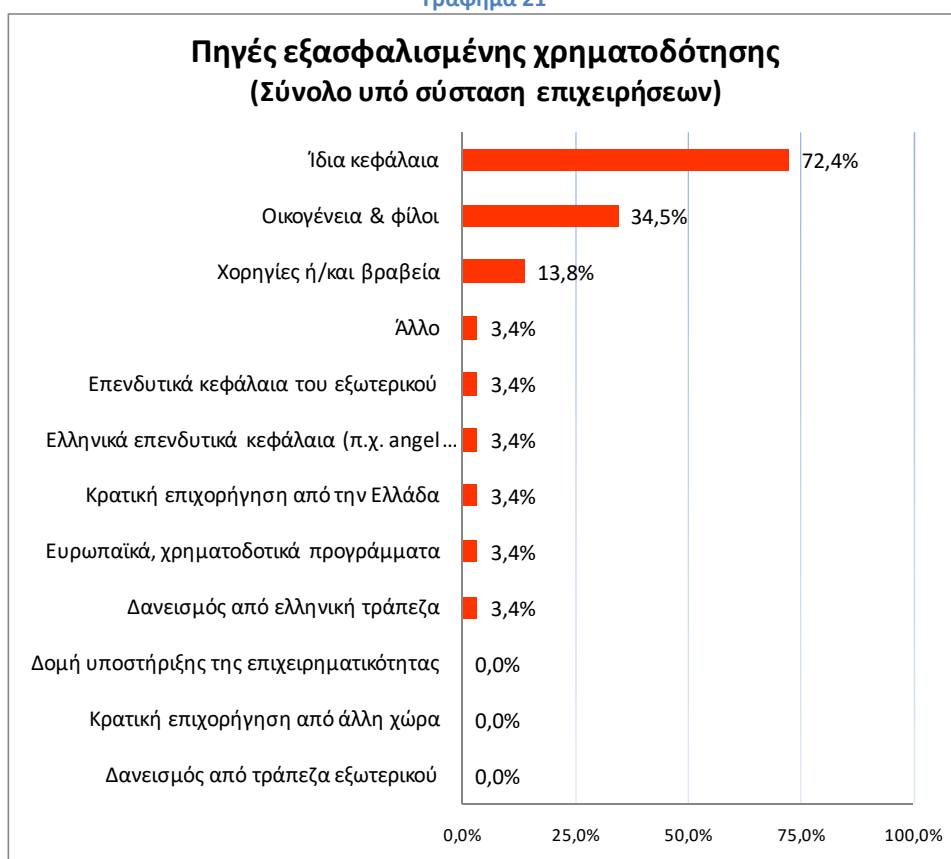
Γράφημα 19

Γράφημα 20

Γράφημα 21

2. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

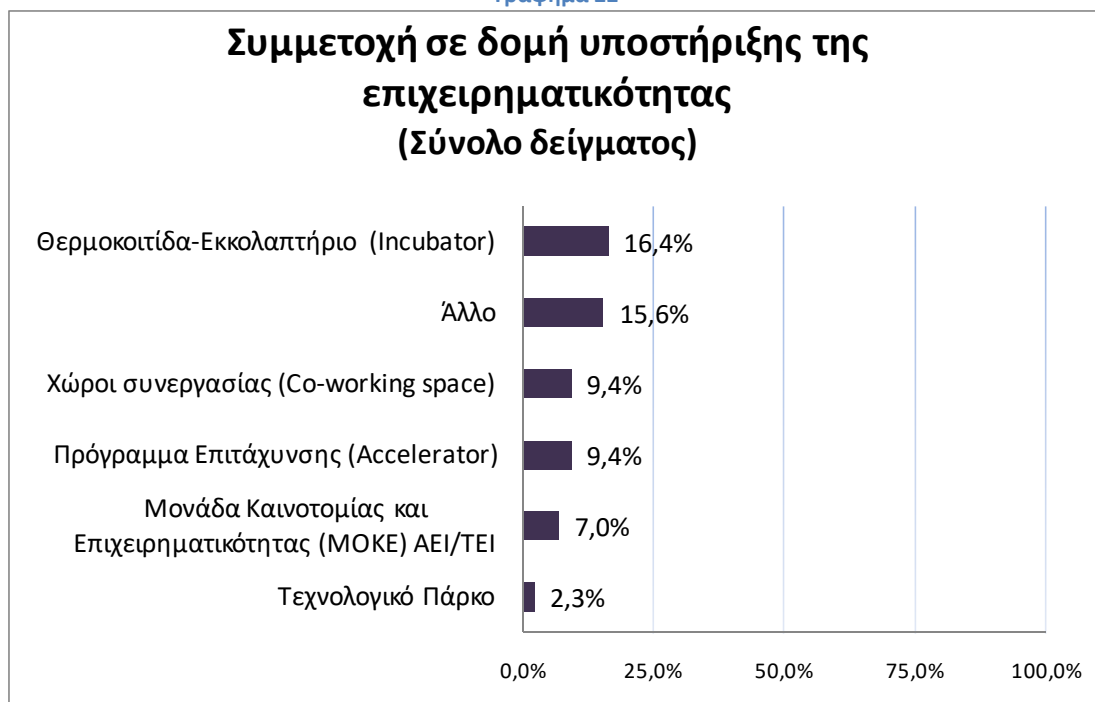
2.1. Αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών

Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα, εκείνοι που δήλωσαν ότι **χρησιμοποιούν τουλάχιστον μία δομή υποστήριξης της επιχειρηματικότητας αντιστοιχούν στο 38,3% του συνολικού δείγματος, 30,8% των υφιστάμενων επιχειρήσεων και 46% των υπό σύσταση επιχειρήσεων**. Από αυτές τις δομές υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, **το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσελκύουν οι θερμοκοιτίδες-εκκολαπτήρια (incubators), σε ποσοστό της τάξεως του 16,4% για το σύνολο του δείγματος** (Γράφημα 22).

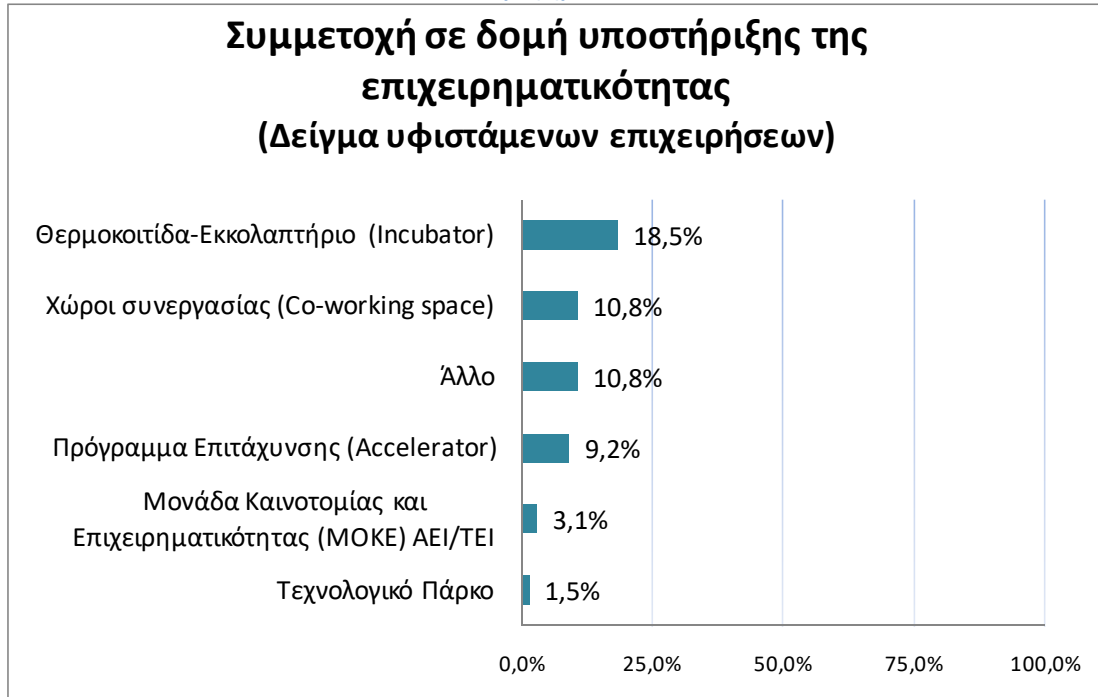
Αναλύοντας τις απαντήσεις των υφιστάμενων επιχειρήσεων, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό έχουν οι θερμοκοιτίδες-εκκολαπτήρια (incubators) (18,5%), ενώ το 20,6% των υπό σύσταση επιχειρήσεων αναφέρει την επιλογή «Άλλο» και δεν θεωρεί ότι η δομή που συμμετέχει κατατάσσεται σε κάποια από τις κατηγορίες της ερώτησης (Γραφήματα 23 & 24).

Το γεγονός αυτό καταδεικνύει, μεταξύ άλλων, και την **ανάγκη σαφούς ορισμού των δομών υποστήριξης της επιχειρηματικότητας**. Σημειώνεται ότι για λόγους συντονισμού και δημιουργίας συνεργειών, οι κατηγορίες δομών υποστήριξης και οι κατηγορίες των προσφερόμενων υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται στην παρούσα έρευνα, συμπίπτουν με αυτές που χρησιμοποιούνται στο νεοσυσταθέν Μητρώο Δομών Ενεργού Στήριξης Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης <http://www.startupincubator.gov.gr>.

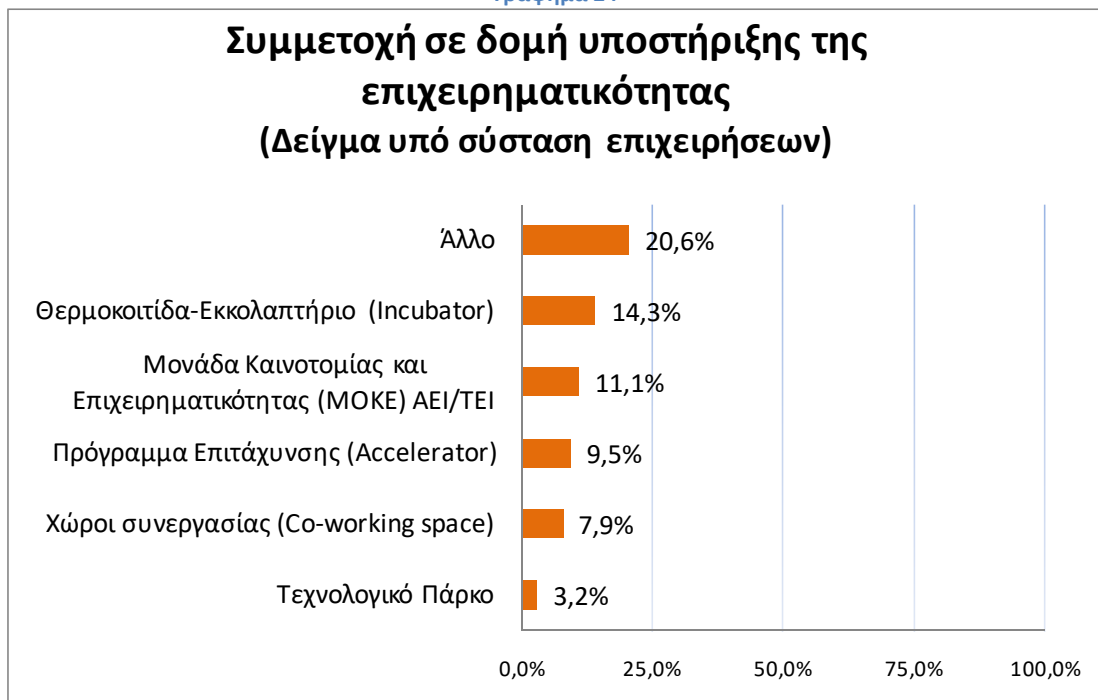
Γράφημα 22

Γράφημα 23

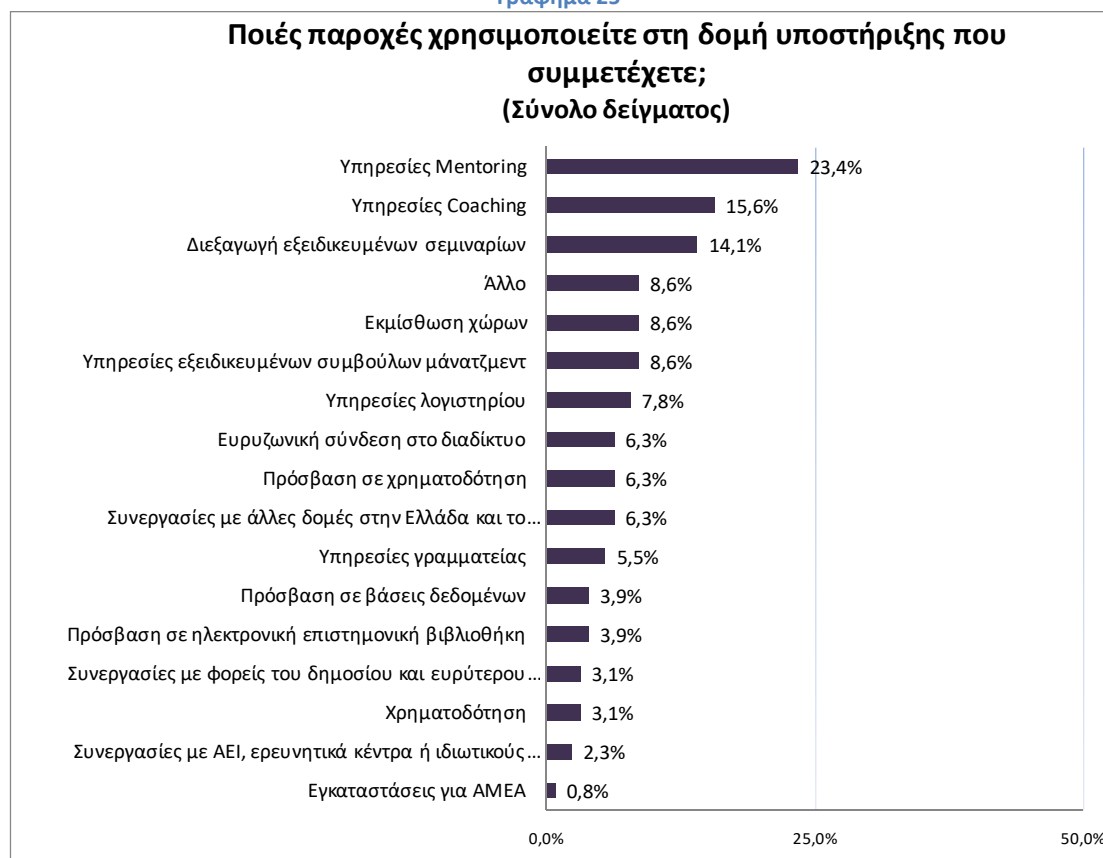
Γράφημα 24

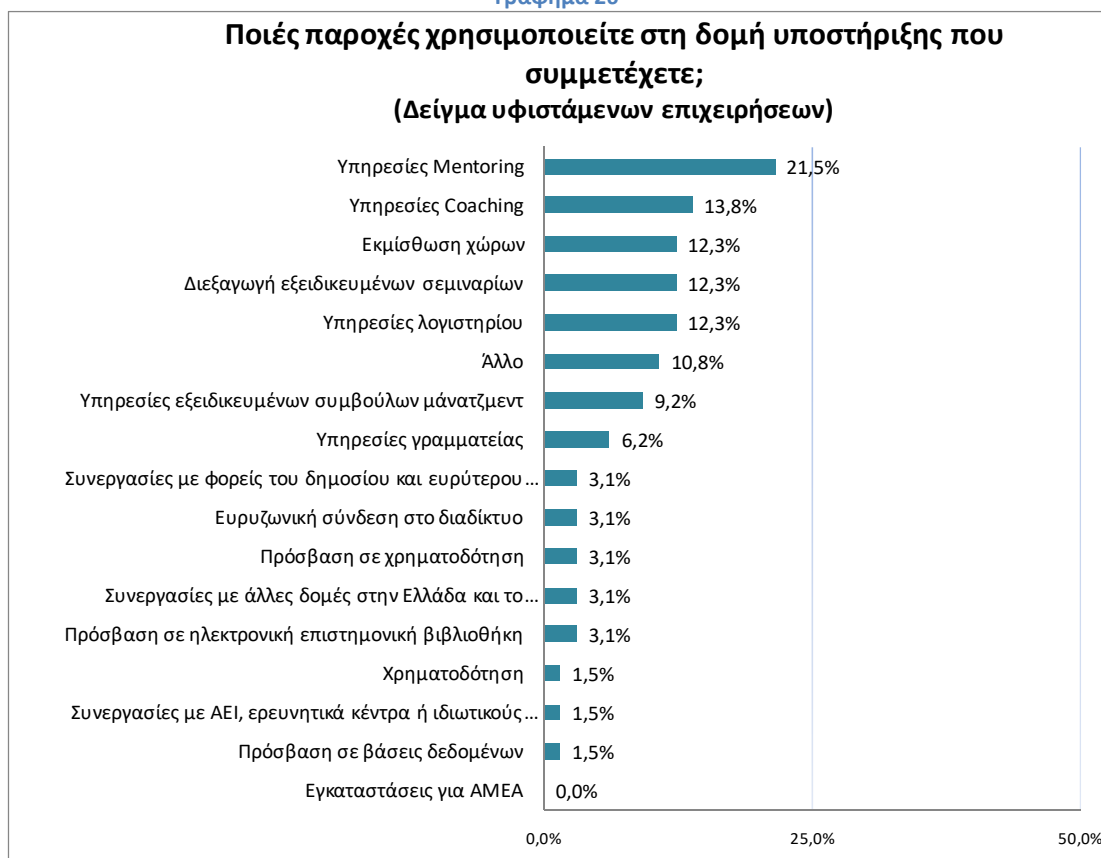
2.2. Είδος αξιοποιούμενων υπηρεσιών προσφερόμενων από τις υποστηρικτικές δομές

Στο πλαίσιο αυτών των δομών και για το σύνολο του δείγματος, οι υπηρεσίες mentoring και coaching συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό χρήσης (23,4% για και 15,6%), με κάποια απόκλιση προς τα πάνω των υπό σύσταση επιχειρήσεων σε σχέση με τις υφιστάμενες (Γραφήματα 25, 26, 27).

Γράφημα 25

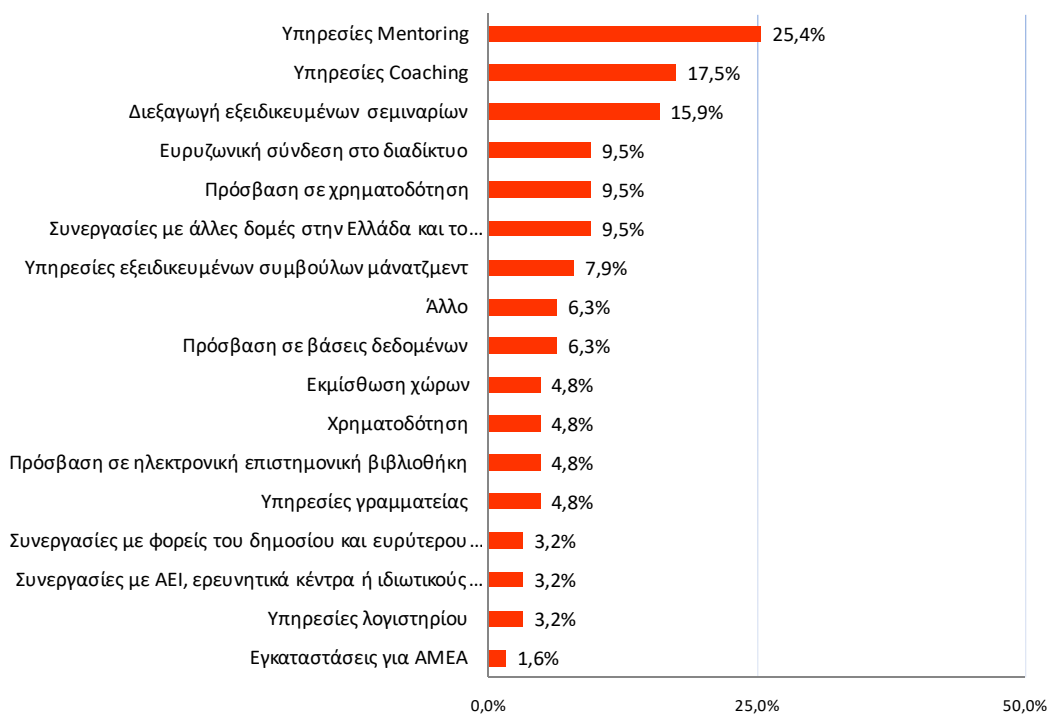

Γράφημα 26

Γράφημα 27

**Ποιές παροχές χρησιμοποιείτε στη δομή υποστήριξης που συμμετέχετε;
(Δείγμα υπό σύσταση επιχειρήσεων)**

3. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

3.1. Αξιολόγηση επιχειρηματικών αναγκών

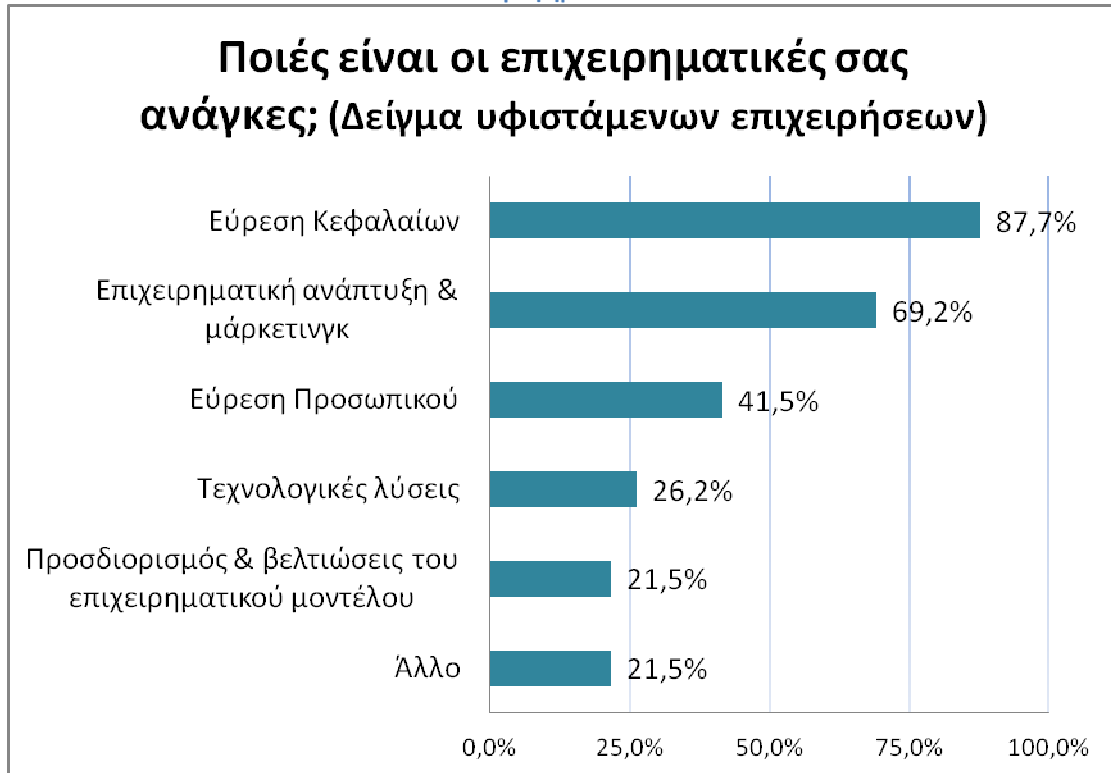
Οι πρώτιστες **επιχειρηματικές ανάγκες** των δύο κατηγοριών συμμετεχόντων, όπως τις αξιολογούν οι ίδιοι στην έρευνα, εμφανίζονται εν πολλοίς κοινές: στο σύνολο του δείγματος, **το 90,6% αξιολογεί την εύρεση κεφαλαίων ως κρίσιμότερη ανάγκη, ποσοστό αναλυόμενο σε 87,7% για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις και 93,7% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις** (Γραφήματα 28, 29, 30). Αντίστοιχα, στην ευρωπαϊκή Δημόσια Διαβούλευση, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αξιολογείται από τους συμμετέχοντες ως το κυριότερο εμπόδιο στην επιχειρηματικότητα για τις start-up επιχειρήσεις.

Ωστόσο, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η ανάγκη για χρηματοδότηση, αν και κρίσιμης σημασίας, δεν είναι η μοναδική. Η επιχειρηματική ανάπτυξη και το μάρκετινγκ κατέχουν τη δεύτερη θέση (61,7%), με σημαντική διαφορά μεταξύ των υφισταμένων και των υπό σύσταση επιχειρήσεων: 69,2% για τις πρώτες και 54% για τις δεύτερες.

Γράφημα 28

Γράφημα 29

Γράφημα 30

Χαρακτηριστική είναι η διαφορά των δύο κατηγοριών συμμετεχόντων στις επόμενες θέσεις αξιολόγησης επιχειρηματικών αναγκών. **Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις προκρίνουν την εύρεση προσωπικού κατά 41,5%, τις τεχνολογικές λύσεις κατά 26,2% και τον προσδιορισμό και τις βελτιώσεις του επιχειρηματικού μοντέλου τους**

κατά 21,5%, ενώ άλλο ένα 21,5% καταθέτει άλλες επιχειρηματικές ανάγκες: εύρεση χώρου για ανάπτυξη της επιχείρησης, σταθερότητα και ρευστότητα, ενεργοποίηση προγραμμάτων του ΟΑΕΔ για πρόσληψη προσωπικού μέσω επιδοτούμενων προγραμμάτων για τουλάχιστον δύο έτη, προγράμματα κρατικών ενισχύσεων στοχευμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες των νεοφυών επιχειρήσεων, δικτύωση για επέκταση στο εξωτερικό, ευνοϊκότερη φορολογία και ασφάλιση τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της εταιρείας, μείωση φόρων και εισφορών και σταθερότητα στη φορολογία, αποφορολόγηση αγαθών, διασύνδεση με ανάλογες εταιρείες του εξωτερικού, εύρεση νέων αγορών, συνεργίες με υφιστάμενες μεγάλες επιχειρήσεις για ενίσχυση της εξωστρέφειας και συμπαραγωγής, υπολογιστικές υποδομές και λογισμικό για μικρές επιχειρήσεις (Γράφημα 29).

Από την άλλη πλευρά, **οι υπό σύσταση επιχειρήσεις δίνουν προτεραιότητα στον προσδιορισμό και τις βελτιώσεις του επιχειρηματικού μοντέλου κατά 31,7%**, με την εύρεση προσωπικού (27%) και τις τεχνολογικές λύσεις (22,2%) να ακολουθούν στην αξιολόγηση των επιχειρηματικών αναγκών. Περαιτέρω, ένα σημαντικό 20,6% αυτών δήλωσαν τις εξής άλλες επιχειρηματικές ανάγκες, οι οποίες δεν κωδικοποιήθηκαν κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας: θερινά προγράμματα στήριξης επιχειρηματικότητας και διεθνή σεμινάρια, πιστοποίηση, εκσυγχρονισμός και ευελιξία νομοθετικού πλαισίου για πραγματικά καινοτόμες επιχειρήσεις, συμβουλευτική καθοδήγηση-mentoring, στήριξη της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων και θεσμικού πλαισίου, ίδρυση εταιρίας πολύ φτηνά και γρήγορα με φορολογικές ελαφρύνσεις τα πρώτα 3 χρόνια, νομική κάλυψη, λογιστική κάλυψη, κάλυψη προστασίας διανοητικής ιδιοκτησίας, σταθεροποίηση μεγέθους πελατολογίου, έρευνες αγοράς και σύνταξη επιχειρηματικού πλάνου (Γράφημα 30).

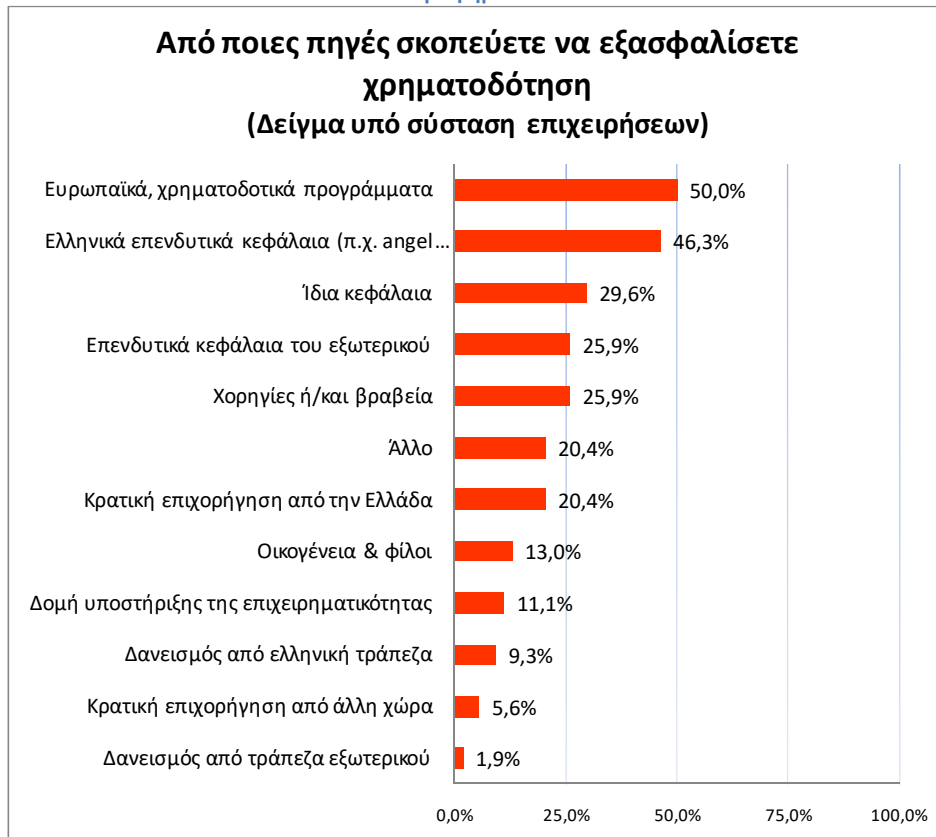
3.2. Χρηματοδοτικές ανάγκες

Η **μελλοντική χρηματοδότηση**, των μεν υφιστάμενων επιχειρήσεων για υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, στο οποίο σκοπεύει να προβεί το 93% από αυτές, των δε υπό σύσταση επιχειρήσεων για την ίδρυσή τους και την ανάπτυξη του business plan τους, σχεδιάζεται να εξασφαλιστεί, κυρίως, από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα (53,6% και 50,0% αντίστοιχα), ελληνικά επενδυτικά κεφάλαια (50,0% και 46,3% αντίστοιχα), ίδια κεφάλαια 42,9% και 29,6% αντίστοιχα), επενδυτικά κεφάλαια του εξωτερικού (26,8% και 25,9% αντίστοιχα), με απόκλιση των δύο κατηγοριών στις επόμενες ποσοστιαίες θέσεις, όπου εμφανίζεται **οι υφιστάμενες επιχειρήσεις να υπολογίζουν περισσότερο στον δανεισμό από ελληνικές τράπεζες (21,4%) έναντι των υπό σύσταση επιχειρήσεων που στηρίζονται περισσότερο σε χορηγίες/βραβεία (25,9%) και άλλες πηγές** (Γραφήματα 31 & 32).

Γράφημα 31

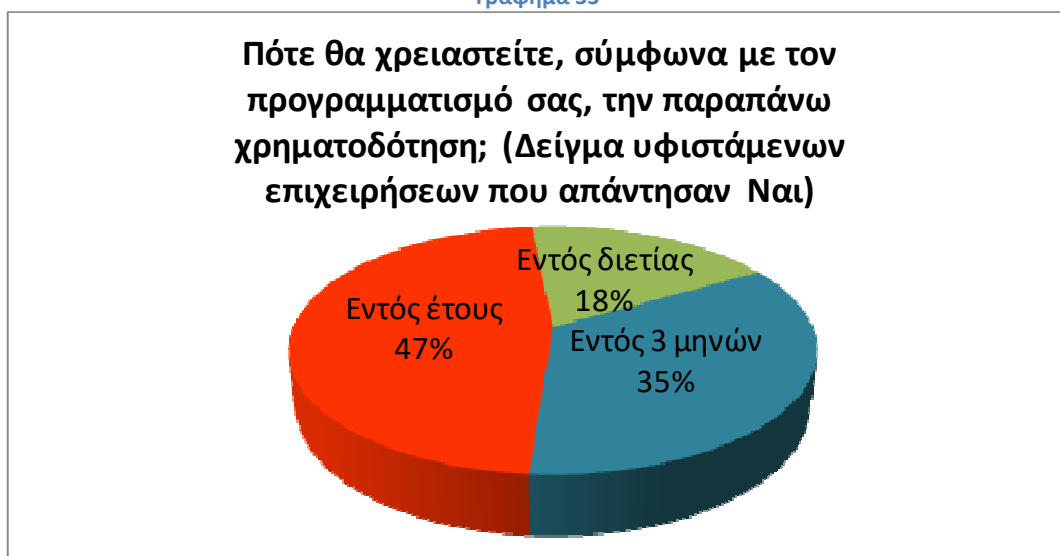

Γράφημα 32

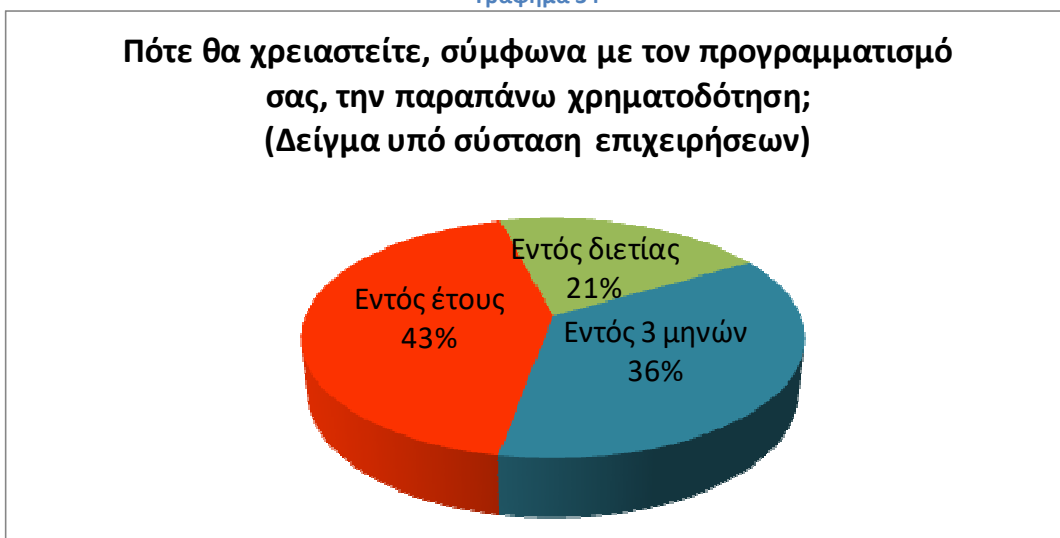

Η ως άνω προσδοκώμενη χρηματοδότηση των υφιστάμενων επιχειρήσεων, με αντιπροσωπευτική τιμή των απαντήσεων, στατιστικά εκφραζόμενη με τη διάμεσο, **ανέρχεται σε 200.000 € και χρειάζεται σε μεγάλο ποσοστό (47%) εντός έτους, με το 35% να προγραμματίζει εντός 3μήνου και 18% εντός διετίας, ενώ για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις, με διάμεσο 100.000 €, τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 43%, 36% και 21%** (Γραφήματα 33 & 34).

Γράφημα 33

Γράφημα 34

Γ. Σύνοψη ευρημάτων

Το δείγμα της έρευνας χαρτογράφησης επιχειρηματικών αναγκών των start-up καλύπτει σχεδόν ισομερώς τις υφιστάμενες και υπό σύσταση start-up επιχειρήσεις, με το 25% των τελευταίων να είναι έτοιμο να βρει τους πρώτους πελάτες του.

Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων επιχειρήσεων, το 76,3% έχει ιδρύσει επιχείρηση την τελευταία πενταετία και το 39,7% είναι ΙΚΕ & Μ.ΙΚΕ. Οι περισσότερες από αυτές τις επιχειρήσεις απασχολούν 1 εργαζόμενο με όρους πλήρους ετήσιας απασχόλησης. Το 95% έχει φορολογική έδρα στην Ελλάδα, με το 38,7% από αυτές στην περιοχή Αθήνας-Πειραιά και περιχώρων.

Το 35,9% του συνόλου του δείγματος δραστηριοποιούνται ή σκοπεύουν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της τεχνολογίας, μόλις 6,7% στον τομέα της μεταποίησης, ενώ είναι αξιοσημείωτη η απόκλιση που διαπιστώνεται μεταξύ των δύο κατηγοριών συμμετεχουσών επιχειρήσεων στον τομέα της αγροδιατροφής (19% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις, έναντι 6.2% για υφιστάμενες).

Το 50,8% του συνόλου του δείγματος δηλώνει ότι η επιχειρηματική τους ιδέα είναι προϊόν έρευνας. Το 47,7% των υφιστάμενων επιχειρήσεων δηλώνουν ότι η επιχειρηματική ιδέα τους είναι προϊόν έρευνας, 20,0% ότι σκοπεύουν να αξιοποιήσουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, 18,5% ότι αξιοποιούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και 10,8% ότι αξιοποιούν τα αποτελέσματα ερευνητικού προγράμματος.

Σχετικά με την πελατειακή στόχευση, το 60,2% του συνόλου του δείγματος στοχεύει στη διεθνή αγορά, με τις υπό σύσταση επιχειρήσεις να εμφανίζονται αισθητά πιο αισιόδοξες (69,8%) από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις (50,8%).

Το 83,5% των ερωτώμενων που απάντησαν δήλωσαν τα ίδια κεφάλαια ως πηγή της εξασφαλισμένης χρηματοδότησής τους, ενώ μόλις το 4,7% δήλωσε τον δανεισμό από ελληνική τράπεζα.

Το 38,3% του συνολικού δείγματος δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν τουλάχιστον μία δομή υποστήριξης της επιχειρηματικότητας (30,8% των υφιστάμενων επιχειρήσεων και 46% των υπό σύσταση επιχειρήσεων), με τις θερμοκοιτίδες-εκκολαπτήρια (incubators) να προσελκύουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον, σε ποσοστό της τάξεως του 16,4%. Οι υπηρεσίες mentoring και coaching συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό χρήσης για το σύνολο του δείγματος (23,4% για και 15,6%), με κάποια απόκλιση προς τα πάνω των υπό σύσταση επιχειρήσεων σε σχέση με τις υφιστάμενες

Αναφορικά με την αξιολόγηση των επιχειρηματικών αναγκών, το 90,6% αξιολογεί την εύρεση κεφαλαίων ως κρίσιμότερη ανάγκη, ποσοστό αναλυόμενο σε 87,7% για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις και 93,7% για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις. Εντούτοις, η ανάγκη για χρηματοδότηση, αν και κρίσιμης σημασίας, δεν είναι η μοναδική. Η επιχειρηματική ανάπτυξη και το μάρκετινγκ κατέχουν τη δεύτερη θέση

με 61,7% στο σύνολο του δείγματος, εμφανίζοντας σημαντική διαφορά μεταξύ των υφιστάμενων (69,2%) και των υπό σύσταση επιχειρήσεων (54%).

Κατά την εξέταση των χρηματοδοτικών αναγκών, προκύπτει ότι το 90,3% των υφιστάμενων επιχειρήσεων σκοπεύει να προχωρήσει σε υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου για την ανάπτυξη της επιχείρησης. Το 53,6% των υφιστάμενων επιχειρήσεων σκοπεύει να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα και το 50,0% από Ελληνικά επενδυτικά κεφάλαια. Το 50,0% των υπό σύσταση επιχειρήσεων σκοπεύει να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα και το 46,3% από Ελληνικά επενδυτικά κεφάλαια. Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις υπολογίζουν περισσότερο στο δανεισμό από ελληνικές τράπεζες (21,4%) έναντι των υπό σύσταση επιχειρήσεων που στηρίζονται περισσότερο σε χορηγίες/βραβεία (25,9%). Η προσδοκώμενη χρηματοδότηση των υφιστάμενων επιχειρήσεων ανέρχεται σε 200.000€ (διάμεσος) και χρειάζεται σε μεγάλο ποσοστό (47%) εντός έτους, με το 35% να προγραμματίζει εντός 3μήνου και 18% εντός διετίας, ενώ για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις, ανέρχεται σε 100.000€ (διάμεσος), τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 43%, 36% και 21%.